

ΤΑ ΚΑΤΟΡΘΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΩΡΑΙΟΥ ΛΑΓΚΑΡΝΤΕΡ

ΑΥΓΗ ΝΤΕ ΝΕΒΕΡ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ο Κοκαρντάς κι' διασπούαλ είχαν ύποσχεθή στὸν πρίγκηπα νὰ χαλάσουν τὸν κόσμο, γιὰ νὰ έξακριβώσουν ὅτι τοὺς είχε ἀναθέσει. Ήσαν ἀνθρωποι μὲν λόγῳ. Αὐτὴ τὴν ὥρα βρισκόντουσαν μακρού ἀπ' τὸ μέγαρο τοῦ Γκονζάγκα, σ' ἔνα πανδοχεῖο τῆς ὁδοῦ 'Ωμπρύ-λε-Μπούσε κι' ἔτρωγαν κι' ἔπιναν, σαν δέκα.

Ἡ χαρά ἔλαπτε στὰ πρόσωπά τους.

—Δὲν πεθανε, ζήτω ὁ Θεός! φώναξε ὁ Κοκαρντάς, ἀπλώνοις τὸ ποτήρι του.

Ο Πασπούαλ τὸ γέμισε καὶ ἐνακέπει:

—Δέν πεθανε.

Καὶ τοσύγκρισαν κι' οἱ δυὸς τὰ ποτήρια τους, στὴν ὑγειὰ τοῦ ἵππου τοῦ Ἔρρικου ντε Λαγκαρντέρ.

—“Α! μὰ τὴν ἀλήθεια! έξακριβούθησε ὁ Κοκαρντάς. Πρέπει νὰ μᾶς σποιποι στὸ ξύλο, γιὰ τὶς ἀνησυχίες ποὺ κάναμε ἀπό χτές τὸ βράδυ.

—Εἴμαστε μεθυσμένοι, εὐγενικέ μου φίλε...

Τὸ ίδιο προὶ ήσαν κι' οἱ δυὸς βέβαιοι γιὰ τὸ θάνατο τοῦ Λαγκαρντέρ, γιατὶ είχαν πάει ἀπὸ τὰ χαράματα στὸ σπίτι τῆς ὁδοῦ Σάνταν κι' είχαν βρεῖ τὶς πόρτες του παρασιασμένες. Οι γείτονες δὲν ἤξεραν τὶ είχαν ἀπογινεῖσι οἱ ἔνοικοι του, δηλαδὴ ἡ Αύγη, ἡ γηρά Φραγκίσκα καὶ ὁ Ζάν-Μαρι Μπερρισόν. Στὸ ἄπιστο πάτωπο, τοῦ δὲν κλειδωνιά ήταν σπασμένη, βρισκόταν μια λίμνη αἰματος. ‘Απ’ ὅλη’ αὐτά, οἱ δυὸς παλληκαράδες μας καταδάθαν δὴ οἱ μπράσοι ποὺ τοὺς είχαν πάρει τὴ νύχτα τὴν νέα μὲ τὸ πόρτον μινον, τὴν ὥποια τὸ Λαγκαρντέρ τοὺς είχε ἀναθέσει νὰ ἔπεραστίσουν, τοὺς είχαν τῆν ἀλήθεια: ‘Ο Λαγκαρντέρ ήταν νεκρός.

Μὰ ὁ Γκονζάγκας δὲν ίδιος τοὺς ἔδωσε τὴν ἀλπίδα, μὲ τὴν ἀποστολὴ ποὺ τοὺς ἀνέθεσε. Ο Γκονζάγκας κῆθε νὰ ἔσανθρωπον τὸ πτῶμα τοῦ θανατίου μέχρεοῦ του. Ο Γκονζάγκας εἶχε ἀσφαλῶς λόγους γιὰ νὰ τὸ ζητάῃ αὐτό. Δὲν γρειαζόταν λοιπὸν τίποτε περισσότερο στοὺς δυὸς φίλους μας γιὰ νὰ τοσύγκρισουν τὰ ποτήρια τους στὴν ὑγειὰ τοῦ ζωτανοῦ Λαγκαρντέρ. Ο Κοκαρντάς μεθυσμέσιος πάλι τὸ ποτήρι του κι' είπε :

—Ωστόσο, πρέπει νὰ βροῦμε κανένα παραμύθι, γιὰ νὰ ποῦμε στὸν Γκονζάγκα...

—Τὸ πρᾶγμα δὲν είνει καὶ τόσο δύσκολο, ἀπαντήσεις διασπούαλ. Εσύ είσαι Γασκόνος κι' ἔγω Νορμανδός... Τὸ κεφάλι μας λοιπὸν μπορεῖ νὰ κατεθάσῃ ὅσα παραμύθια θέλεις...

—Καλά!... Τότε ἀς οκεφθοῦμες ὁ καθένας μας κι' ἀπὸ ἔνα παραμύθι κι' ἀπὸ δισαέδυνυμε κατόπιν τὸ καλύτερο. Θυμήσου μόνο δὴ πρέπει νὰ βροῦμε στὸ παραμύθι μας καὶ τὸ ππέμμα του Μικροῦ Παρισινοῦ.

—Ησαν νωρὶς ἀκόμας γιὰ νὰ γυρίσουν στὸ μέγαρο τοῦ Γκονζάγκα. ‘Ἐπρεπε ν' ἀργήσουν κάποις, γιὰ νὰ δείξουν πώς χρειάστηκαν δρκετή ὥρα γιὰ τὶς ἀνησυχίεις τους. Ο Κοκαρντάς κι' διασπούαλ ἀρχισαν νὰ συνθέ-

ΤΟΥ ΠΟΛ ΦΕΒΑΛ

τους καθένας τὸ παραμύθι του. Μὰ σιγά-σιγά, τὸ κεφάλι τους ἔγειρε ἀπάνω στὸ τραπέζι, κι' ἀρχισαν νὰ ροχαλίζουν βαρειά.

II

ΕΝΑ ΚΑΠΡΙΤΣΙΟ ΤΟΥ ΚΑΜΠΟΥΡΗ

Ἐνῶ στὴν αὐλὴ τοῦ μεγαρού τοῦ Γκονζάγκα καλοῦσε ὁ κόσμος ἀπὸ τοὺς χρηματιστὰς ποὺ είχαν ἀρχίσει κιόλας νὰ κάνουν διάφορες πράξεις, ὁ πρίγκηψ κι' δι πιστός του ἐπιστάτης Πεύρολ παρουσιάστηκαν στὴν εἰσόδο.

Ο Γκονζάγκας κρατοῦσε στὸ χέρι ἔνα μεγάλο φάκελλο γεμάτο σφραγίδες. ‘Οταν ὁ Καμπούρης ὁ δύτος βρισκόταν κι' αὐτὸς στὴν αὐλὴ τοῦ μεγάρου, ἀνοιξε τὰ μάτια του διάπλατα, ἐνῶ τὸ αἷμα πλημμύριζε τὸ πρόσωπό του, ποὺ ήταν ἐκείνη τὴν ἡμέρα πολὺ χλωμός. Ωστόσο, δὲν κουνήθηκε καθόλου, κι' ἔξακολούθησε τὴ δουλειά του. Μᾶ τὸ βλέψαμα του ἔξακολούθησε νὰ είνει καρφωμένο στὸν Γκονζάγκα καὶ στὸν Πεύρολ.

—Τί κάνει ἡ πριγκήπισσα; ρώτησε ὁ πράτως τὸ δεύτερο.

—Η πριγκήπισσα, ἀπάντησε ὁ Πεύρολ, δὲν ἔκλεισε μάτι διλόκληηρη τὴν νύχτα. Ή καμαριέρα της τὴν ἄκουγε νὰ λέη καὶ νὰ ξαναλέψῃ: «Θ' ἀναπτώσω τὸ Παρίσι, μᾶς θά τη βρῶ!»

—Ζήτα δ θέος! ψυφόλισε ὁ Γκονζάγκας. ‘Αν η γυναῖκα μου εἴλεπε αὐτὴ τὴ νέα ποὺ ἀρπάζεις αὐτὴ τὴ νύχτα ἀπὸ τὸν Λαγκαρντέρ, δῆλα θά ήταν χαμένα.

—Μοιάζει τοῦ πατέρα της:

—Σάν δυὸς σταγόνες νεροῦ... Τὸν θυμάσαι τὸν Νεβέρ;

—Ναί, ἀπάντησε ὁ Πεύρολ. Ήταν ἔνας ώστις νέος.

—Κι' ἡ κόρη του εἶνε ώραία σάν σηγαλός... ‘Εχει τὸ ίδιο βλέμμα, τὸ ίδιο χαμόγελο...

—Μπᾶ; Χαμογέλασε κιόλας; Δὲν στενοχωρίεται γιὰ τὴν αιχμαλωσία της;

—Χαμογέλασε, γιατὶ βρίσκεται μαζὶ μὲ τὴ ντόνια Κρούζ. ‘Η δυὸς κοπέλλες γνωρίζουνται ἀπὸ καιρό. ‘Η ντόνια Κρούζ προστασεῖ νὰ τὴν παρηγορήσῃ... ‘Ενοιωσας ἔνα περίεργο αἴσθημα, βλέποντας τὸ κορίτσι αὐτό... ‘Άν είχα μιὰ κόρη σάν κι' αὐτή, φίλε Πεύρολ, μου φύσιεται πως θάμμου διαφορετικός... Μὰ αὐτά είνε τολελεῖς... Γιατὶ νὰ μετασύνει γιὰ δ.τι ἔκανε ὡς τώρα ... ‘Έκανε τὸ κακό γιὰ τὸ κακό... ‘Έχω τὸ σκοπό μου καὶ προχωρῶ πρὸς αὐτόν... ‘Άν υπάρχουν ἐμπόδια...

...Τόσο τὸ χειρότερο γιὰ τὰ ἐμπόδια! ἀπάντησε ὁ Πεύρολ χαμογελώντας.

—Ο Γκονζάγκας ἔφεσε τὸ χέρι του στὸ μέτωπό του. Συγχρόνως δι Πεύρολ δηγυγίζε τὸν σφραγισμένο φάκελλο.

—Ε, ἔξοχώτατε, είπε, βρήκαμε αὐτὸς ποὺ ζητούσαμε...

—Δὲν ςτάχει καμιαὶ ἀμφιθολίαι γι' αὐτό. ἀπάντησε ὁ πρίγκηψ. ‘Ο φάκελλος ἔχει τὴ σφραγίδα τοῦ Νεβέρ, καθὼν καὶ τὴ σφραγίδα τοῦ παρεκκλήσου τοῦ πύργου τοῦ Κάλουσου.

—Πιστεύετε δὴ μέσα στὸν φάκελλο βρίσκονται τὰ περιόμικα χαρτιά ποὺ πιστοποιοῦν τὸ γάμο

Τοσύγκρισαν τὰ ποτήρια τους στὴν ὑγειὰ τοῦ ιππότου Λαγκαρντέρ...

τής πριγκηπίσσης μὲ τὸν Νεθέρ καὶ τῇ γέννησι τῆς Αύγης;

— Εἶμαι βέβαιος γ' αὐτό...

— Υψηλότατε, θά μπορούσατε νά τό έξακιθώσετε, δυνάγοντας τό φάκελο...

— Εποι λές; εώντες ὁ Γκονζάγκας, η̄ χαλάσω τις σφραγίδες, ή̄ ωραίες αύτές σφραγίδες... Μά τρελλάθηκες;... Καθεμιάς αἴ̄ τις σφραγίδες σύτες άξιζεις θόσο καὶ δέκα μάρτυρες... Θά χαλάσουμε τις σφραγίδες, φύλε Πεύρολ, όταν θά είνει καιρός, οταν παρουσιαστούμε στό οικογενειακό συμβασιίλιο τὴν ἀληθινή κύρη τοῦ Νεθέρ.

— Τὴν ἀληθινή; ἔσκενε ζαφνικά ό Πεύρολ.

— Αὐτήν που πρέπει νά είνει γιά μάς ή̄ Δημητρή. Καὶ ή̄ ταυτότης της θά πιστοποιηθή αἴ̄ τό φάκελο.

— Ο Πεύρολ ύποκλιθκε. Ο Καμπούρης ἐντωμεταξύ έξακρουθμώσις νά τούς κυττάχη, ἐνώ συγχρόνως κάποιος χρηματιστής έγραφε, χρηματοποιῶντας γιά γραφειο τὴν καμπούρα του...

— Μά, ἔξοχώτατε, ρώτησε ὁ Πεύρολ, τί θά τὴν κάνουμε τὴν ἄλλη νέα, ἐπιών αὐτήν που ἔχει τὸ βλέμμα καὶ τὸ χαμόγελο τοῦ Νεθέρ;

— Καταφαμένε Καμπούρη! φώναξε ἔκεινη τὴν στιγμή ὃ χρηματιστής πού έγραφε ἐπάνω στὴν ράχη του Καμπούρη. Γιατί κουνέοσι ἔτοι;

— Ο Καμπούρης, πράγματι, είχε κάνει χωρίς νά θέλη μιά κίνηση γιά νά πλησίαση τὸν Γκονζάγκα.

— Τό συλλογίστηκα αύτό! απάτησε ὁ πράγκηπ. Τι θά τὴν έκανες έσσο, οφύλε Πεύρολ, αὐτή τὴν κόρη, ἀνθρισκόσουν στὴν θεσμού μου;...

— Ο Πεύρολ χαμογέλασε πονηρά, ἐνώ μιά σταυνή λάμψις πέρνουσε μπάτη μάτια του. Ο Γκονζάγκας κατάλαβε χωρίς δλαλο τι ομαινει τὸ χαμόγελο του, γιατὶ τοῦ εἶπε:

— “Οχι! Οχι! Δέν τὸ θέλω αὐτό...” “Έχω μιά δλαλη ίδεα... Πιές μου, ποιος είνε ό πιο χαμένος, ό πιο κατεστραμένος αἴ̄ δλούς τοὺς συγγενεῖς μου καὶ τοὺς φίλους μου...”

— Ο Σαθεριού, απάντησε ύπερόλ, χωρίς νά διστάση.

— Σάτσου λοιπόν ἀκίνητος, Καμπούρη! φώναξε ὁ χρηματιστής.

— Ο Σαθεριού! ἐπανέλαβε ὁ Γκονζάγκας, τοῦ ποιον τὸ πρόσωπο φωτιστήκε. Τὸ ἀγάπατο τὸ παλληκάρι αύτό!... Μά μὲ στενοχωρεῖ...” Ετοι θά τὸ έεφορτωθω...

— Ο Γκονζάγκας έμεινε μερικές στιγμές σκεπτικός, χωρίς νά μιλάῃ καθόλου.

— Ήταν πειά ή̄ ώρα πέντε τὸ βράδυ κι' ἔνα κυδωνινό χτύπησε, ιαναγέλλοντας πώς ὁ “Χρυσός Οίκος” θά ἔκλινε σε λίγο. Τότε πειά ή̄ κίνησις ἔφτασε στό κατακόρυφο. “Ολοι, θέλειαν νὰ πραγματοποιήσουν κι' δλαλα κέρδηι πρὸ τοῦ κλεισμάτος.

— Ένας θέρος έρει ἄν ὁ Καμπούρης είχε δουλειά. Μάλιστα τοὺς δάχνει καθόλου τὸν Γκονζάγκα. Είχε ἀκούσει τὸ ονόμα τοῦ Σαθερού.

— Τί θέλατε νά μοῦ πήτε γιά τὸ μαρκήσιο Σαθερού, έχοχωτας; ρώτησε ο Πεύρολ.

— Ο Γκονζάγκας χαμιτούσε ἔκεινη τὴν στιγμή προσατευτικά τοὺς διλούς του, τούς όποιους είχε δεῖ μαρτυρᾶ.

— Τό Σαθερού: ἐπανέλαβε μὲ υφος ἀφηρημένο. “Αι ναί, μιλούσαμε γιά τὸ Σαθερού... Άλιθεια, θύμησε μου σὲ λίγο δτι πρέπει νά μιλήσω σ' αὐτό τὸν Καμπούρη...

— Κι' ή νέα κόρη; Δὲν εἰν' ἐπικίνδυνο νά τὴν ἀφήσω..με στὸ περίπτερο;

— Ιπολού ἐπικίνδυνο... Μά δὲν θά μείνη πολύ... “Ακου, φίλε Πεύρολ, ἀπόψε θά σουτάρω μὲ μερικούς φίλους μου, ιαζύ μὲ τὴν τόντα Κρούζ. Φόρτων νά έτοιμαστον δλα...

— Επρόσθετε μερικά λόγια στό αὐτή τοῦ Πεύρολ, ό δηποτος υπολιθέης κι' εἶπε:

— Φτάνει, έξοχώτατε.

— Καμπούρη! φώναξε ένας χρηματιστής δυσαρεστημένος. Τρελιζει σήμερα, σάν μεθυσμένος... Δὲν έρεις πειά τὴ δουλειά σου...

— Ένώ δ Πεύρολ ψημακρυνόταν, ό Γκονζάγκας τὸν ξαν-

φώναξε καὶ τοῦ εἶπε:

— Μή ξεχάσης νά μοῦ βρῆς τὸν Σαθερού! Ζωντανὸ ή πεθαμένο, θέλω τὸν Σαθερού...

— Ο Καμπούρης, έκεινη τὴ στιγμή, κούνησε τὴ ράχη του, ἐπάνω στὸν όποιο κάποιος έγραφε.

— Είμαι κουρασμένος, εἶπε. Τὸ κουδούνι χτυπάει... “Έχω ἀνάγκη ἀνταπάσεως.

Πρότιμοι, τό κουδούνι σήμαινε γιά τρίτη φορά κι' οι θυρωροὶ ἀρχισαν νά πηγαίνονται, σαλεύοντας τὰ τεράστια κλειδιά τους. “Επειτά ἀπό λίγες στιγμές, δὲν ἀκύρωταν κανένας ἀλλος θύρως, ἐκτὸς όποιας πόρτες πού ἔκλειναν. Οι φύλακες ἐπτροχαίνουν βιστικά ἔξω τούς καθυστερημένους

Ἐντωμεταύ, ό Ναελάγη, ό Ταράν, ό Οριόλ, είχαν πλησιάσει στὸν Γκονζάγκα καὶ τὸν περιστοίχιζαν στὸ καπέλο στὸ χέρι. Ο Γκονζάγκας όμως είχε τὰ μάτια του προστηλωμένα στὸν Καμπούρη, ό διποιος, καθισμένος σ' ἔνα πεζούλι, μπροστά στὶ σκυλοφωλή του, δέν φαινόταν καθόλου διατεθεμένος νά βγηγέται. Μέτρουσε τὰ κέρδη της ήμέρας του, γαλήνιας κι' εύχαριστη στημένος, καὶ τὰ ἔρριχνε σ' ἔνα μεγάλο σάκο.

— Ηράμε τὸ πρωι νά μάθουμε νέα τῆς ύγειας σας, κύριες ἔξαδελφέ μου, εἶπε ό Ναελάγη.

— Καὶ μὲ χαρά μας μάθαμε, ἐπρόσθετος ό Νοπέ, δτι είσατε καλά. ἐπειτ' αἴ̄ τὴν τόση κούρασι τῆς χτεσινῆς ἔορτας...

Μά ό Γκονζάγκας δέν τοὺς ἀπάντησε. Κίνταζε πάντα τὸν Καμπούρη, ό διποιος, ἀφοῦ μέτρησε τὰ κέρδη του, πέρασε τὸ σάκκο του στὸ λαμπό του κι' ἐτοιμάστηκε νά μηπέ μέσα στὴν καλύθα του.

— Ε, Καμπούρη, τοῦ εἶπε τότε ἔτοις φύλακας, μήτως λογαριάζεις νά κοιμηθῆς ἔδω...;

— Ναι, φίλε μου. “Εφέρα μάλιστα τὸ στρῶμα μου καὶ τὰ σκεπάσματά μου.

Ο φύλακας ἐσκασε στὰ γέλια. Οι φίλοι του Γκονζάγκας τούς μιμήθηκαν καὶ μόνο ό πριγκηπη διατήρησε τὴ σοθαρόπτη του.

— Αφοσέ τα αὐτά! Αφοσέ τα αὐτά, ἀνθρωπάκο μου! έπανέλασε ὁ φύλακας. “Αδειάσε μου τὴ γωνία γρήγορα...

Μά ό Καμπούρης μπήκε μέσα στὴν καλύθα του καὶ τοῦ τύπτησε τὴν πόρτη κατάμοντα.

Ἐπειδή όμως ό φύλακας χτυπούσε μὲ κλωτσίες τὴ πόρτα, ό κα πούρης πρόσθαλε τὸ κεφάλι του στὸ μικρό φεγγίτη πού ήταν κάτω απ' τὴ στέγη της σκυλοφωλής.

— Δικαιοσύνη, έξοχώτας! φώναξε στὸν πρίγκηπα.

Μά ό θεσις ή δική μου δέν μοιάζει μὲ δέν Καμπούρης. Μονάχα ἔνώ νοικιασα τὴ φωληά τοῦ σκύλου σας... Κι' ἐπειδή ό σκύλος σας καιμόταν ἔδη μέσα, κι' έλογο που ήταν κάτω τοῦ ίδιου... Γι' αὐτό δέν τὸ κουνάω, παρά δὲν μὲ βγάλουν διά τῆς βίας...

Ο Γκονζάγκας χαμογέλασε αὐτή τὴ φορά κι' έξέφρασε τὴν ἐπιδοκιμασία του μὲ μιά κίνηση τοῦ κεφαλοιδού. Ο φύλακας ἀγορίσθηκε δμέσως.

— Ελα δω! είπε δρίγκηψη στὸν Καμπούρη.

Ο Καμπούρης βγήκε δμέσως αἴ̄ τὴ φωληά του. Πλησίασε καὶ χαιρέτησε, σαν ἀνθρωπός καθώς πρέπει.

— Γιατί θέλεις να μένεις έκει μέσα; τὸν ρώτησε ό Γκονζάγκας.

— Γιατί τὸ μέρος είνε σίγουρο κι' έχω χρήματα...

— Σκέφτεσαι ότι θά κάνης δουλειές μὲ τὴ σκυλοφωλή σου;

— Χρειστες δουλειές, έξοχώτατε... Λύτο τὸ ήδερα πρὶν τὴ νοικιάσω...

Ο Γκονζάγκας τοῦ ἔθαλε τὸ χέρι στὸν δμό φιλικά. Μά ό Καμπούρης έθεγκε μιά μικρή κραυγή πονου. Τὸ ίδιο είχε συμβεῖ καὶ τὴν προηγούμενη νύχτα στὸν ἀντιθέλαμπο τοῦ αντιθέσιοι λέων.

— Μά τι έχεις λοιπόν;

— Έπαθει ένα στραμπούληγμα στὸ χθεσινό χορό...

—Χόρεψε πολύ! είπαν σαρκαστικά σι φύλοι του πορίγκηπος.
Ο Γκονζάγκας τούς κύτταξε με περιφρόνησι και τούς εἶπε:
—"Έχετε διάθεσι νά κοροδέψετε, κύριοι, κι' έγω τό ίδιο..
Μά δεν θά κάναμε καθόλου καλά, γιατί αύτός έδω μπορει νά
μᾶς κοροδέψῃ δύους..."

—"Α! έξοχως!!.. ξκανε ό Καμπούρης με μετριοφρούνη.
—Σας τό λέω, δημοσιεύσατε, κύριοι, έξακολούθησε ό
Γκονζάγκας. Μά ό αφέντης σας!..."

Οι φίλοι του θελησαν νά διαμαρτυρηθούν, μά έκεινος έκα-
νετίστε:

—Νά ό αφέντης σας... Μου φέρθηκε πιο χρήσιμος απ' δύους
σας μαζί... Μου υποσχέθηκε τό Λαγκαρτέρ και βρήκα το
Λαγκαρτέρ.

—Μά δεν μᾶς είπατε έμας τίποτε για νά σας τόν βρούμε..
τόλμησα νά πή δ' Οριόλ.

—Κύριοι, συνέγεις ό Γκονζάγκας, χωρίς νά τού απαντήσῃ, δεν
μπορει νά τά βγάλη κανεις πέρα με τό Λαγκαρτέρ. Και εύ-
χομα ό για δύους μας νά μη έχουμε πιο νά κάνουμε μαζύ του..

"Όλοι κύτταξαν μ' άντησυχα τό Γκονζάγκα.

—Μπορούμε νά μιλήσουμε φανερά, είπε ό πρίγκηπη. "Έχω
έμπιστοσούν ό αύτον τόν άνθρωπο και λογχιάζω νά τόν πά-
ρω κοντά μου..."

—Ο Καμπούρης σήκωσα τό κεφάλι του περήφανα, ακούγοντας
αύτά τά λογιά. 'Ο πρίγκηπ έξακολούθησε :

—"Έχω έμπιστοσούν και θά τό πώ μπροστά του, δημοσιεύσατε
τό έλεγα και μπροστά σε σάς, κύριοι: "Άν δ' Λαγκαρτέρ δέν εί-
νε νεκρός, διατρέχουμε δύοι
τόν κίνδυνο να χαθούμε..."

Μιλ μικρή σιωπή έπακολού-
θησε. 'Ο Καμπούρης φανιόταν
πιο ζαφιασμένος ότι δύους.

—Τόν άρχισατε λοιπόν νά ξε-
φύγετε; ψιθύρισε.

—Δέν ξέρω... Οι άνθρωποι
τους δημοίους έπειτα για νά τό¹
έξακριβώσουν αύτό, άργουν νά
γυρίσουν... Είμαι ανήσυχος...
Θά έβινα τά πάντα, για νά μά-
θω τί γίνεται....

Γύρω του, οι φίλοι του προ-
σπαθούσαν νά κρατήσουν καλή
στάσι.

—Είμαστε, δόξα τώ Θεῷ!
πολλοί και άρκετα δυνατοί! εί-
πε ό Ναθάι:

—Μιλάτε χωρίς νά ξέρετε,
τόν διέκοψε ό Γκονζάγκας. Εύ-
χομα νά μή τρέμετε περισσό-
τερο από μένα, ήν δά παρου-
σιαστή άναγκη νά καταφέρου-
με τό τελειωτικό ζήτυμα.

—Ω, έξοχωτα!.. φώναξαν
δύοι. Είμαστε δικοί ιας!

—Κύριοι, τό ξέρω αύτό, σ-
πάντησε ξερά δ' πρίγκηπ. Μά
δάς κανονίσουμε τώρα τό πα-
ρελόν...

Και γυρίζοντας πρός τόν Κα-
μπούρη, πρόσθεσε :

—Φίλε μου, μου πρόσφερες μιά μεγάλη ύπηρεσία..
—Τί ξένοετε, ψηλήστε ...

—Μήν κάνεις τόν μετρηφόρα, σέ παρακαλώ! Έργαστηκες
καλά... Ζήτησε μου τόν άμωμή σου.

—Ο Καμπούρης έφερε τό χέρι του στό σάκκο πού είχε τά κέρ
δη τον και είπε:

—"Ασφαλώς, αύτά τά χρήματα δέν άξιζουν τόν κόπο.

—Διάλειχε! φώναξε ό Γκονζάγκας. Θέλεις λοιπόν νά μάς ζη-
τήσης καμιά μεγάλη άμωμή;

—Ο Καμπούρης τόν κύτταξε στά μάτια και δέν τού απάντησε.

—"Ακουσε, είπε δ' πρίγκηπ μέ κάποια άνυπομονησία, δέν δέ-
χομα τίποτε χωρίς νά τό πληρώνων.. Για μένα, κάθε ύπηρεσία
πού προσφέρεται δωρεάν, είνε πολύ άκριβη, γιατί κρύθει μιά
προδοσία. Ζήτησε νά πληρωθής, τό θέλω...

—Αφού δ' έξοχώτασος τό μπατατεί.. είπε δ' Καμπούρης μέ
στονοχώρια. Και πάς νά τολμήσω νά σας διατυπώσω τήν έπι-
θυμία μου ...

Χαμήλωσε τά μάτια του και τραύλισε:

—Ο έξοχώτασος θά με κοροδέψῃ.. Είμαι βέθοιος...

—Σίγουρα δ φίλος μας ό Καμπούρης είν' έρωτεμένος... φώ-

ναες δ Ναθάι.

—Όλοι έσκασαν στά γέλια. 'Ο Καμπούρης κι' δ Γκονζάγκας
ήσαν όλοι μνοι, πού δεν συμμετείχαν τής γενικής αύτής εύθυ-
μιας. 'Ο Γκονζάγκας ήταν άπληστος, μά δχι και φιλάργυρος.
Τό χρήμα δέν τού στοιχίζε τίποτε και τό σκόρπιζε μ' ανοιχτά

χέρια. 'Έκεινή τή στιγμή, ήθελε δυό πράγματα: νά προσεται-
ριστή τόν μυστηριώδη αύτόν Καμπούρη και νά τόν γνωστή.
Μανούθραρίζε λοιπόν γιά νά πετύχη τόν διπλό αύτό σκοπό.

—Γιατί νά μήν είνε έρωτεμένος; είπε σοθαρά. "Άν είν' έρω-
τεμένος κι' άν αυτό έξαρταται από μένα, δρκίζουμαι διά γι-
λούν, έχουν δίκη, μά έγω υπόφερω..."

—"Έξοχώτατε, πρόφερε ό Καμπούρης μέ συγκίνησι, σας εύ-
χαριστώ..." Ερως, φιλοδοξία, περιέργεια, δέν έρωα τί σημαντικό
χάρασαν στό ασθμήμα πού μέ βασανίζει... Αύτοι οι άνθρωποι γε-
λούν, έχουν δίκη, μά έγω υπόφερω..."

—"Ο Γκονζάγκας τό χέρι τό έπεισε πού δέν πληρώνονται μό-
νο χειλή του άντησαν. 'Έξακολούθησε και εἶπε μέ τόν
αλλόκοτο:

—"Ε! έ! έ! έ!.. Είμαι μικρός, μά είμαι ανθρωπος... Γιατί
νά μήν είμαι έρωτεμένος, καλοί μου κύριοι ... Γιατί νά μήν
είμαι φιλόδοξος ... Δέν είμαι πιά νέος ... Δέν ήμουν ποτέ
νέος ... Μέ βρίσκεται σάσχημο ; δέν είν' έτσι; Μά τί σημασία έ-
χουν άλιτα ... Στό νεκροταφείο θά είμαστε δύο ίσοι..."

—Γιατί κατάζοντας γύρω του τόν άνθρωπους τού Γκονζάγκα,
γέλασε σαρκαστικά.

—Χειρότερη κι' από αυτή τήν ασχήμια, είν' ή φτώχεια, έξακο-
λούθησε. "Ημουν φτωχός και δέν είχα καθόλου συγγενεῖς. Γ'
τό θέλησα νά γίνω πλούσιος. 'Επι δέκα όλοκληρο χρόνια
δούλεψα μέσα στά γέλια κατί τις κοροιδίες τού κόμουν. 'Ιδρωσα
αίμα γιά νά κερδίσω τό πρώτο μου λουδούσιο, μά τό κέρδισα.

Στγά-σιγά, πεντάρα πρός πεντά-
ρα, μάζευα χρήματα... Δέν έ-
τρωγα όταν πεινώσα, έπινα σόσο
ηθέλα, γιατί δ' ούρανδος δίνει δω-
ρεάν τό νερό του. ντυνόμουν
με κουρέλια... Ο θαρσαρός μου
μεγάλωνε στό μετάξι... Μάζευα,
μάζευα-πάντοτε...

—Είσαι λοιπό, φιλάργυρος :
ρώτησε δ' Γκονζάγκας.

—Ο Καμπούρης έψωσε τόν δ-
μους του :

—Μακέρι νά μέ είχε κάνει δ'
θεός φιλάργυρο! είπε. Θ' αφέ-
ρωνα δόλη μου τή ζωή στό πάθος
μου ... "Επιτάξα πως δά γίνω φι-
λάργυρος, μά δέν μπορεσα..."

—"Εθαγε ένα βαθύ στεναγμό
και σταύρωσε τά χέρια του έπά-
νω στό στήθος του.

—Είχα μάρε φαράς, έξα-
κολούθησε, μιά μέρα μόνο. Είχα
μετρήσει τό θαρσαρό μου και πέ-
ρασα μιά μέρα όλοκληρη, άνα-
ρωτώντας τόν έαυτό μου τί θά
τον έκανα. Είχα τά διπλά, τά
τριπλά απ' σσα περιμένα. Κ' έ-
παναλάμβανα μέσα στή μέθη
μου : «Είμαι πλούσιος! Είμαι
πλούσιος! Θ' αφόρασα τήν εύτ-
χια!» Κύτταξα δόλγυρφ μου...
Κανείς... Πήρα έναν καθρέ-

ετη... Είχα κιολάς ρυτίδες κι'
καθρέφτης λέει ψέμματα!» φώναξα. "Εποσα τόν καθρέφτη.
Μάτι φωνή μού είπε τότε : «Εκανες καλά... Ετοι πρέπει νά μι-
λάτη κανεις στόν διαδεικτής που μιλούν μ' ειλικρίνειας έδω κά-
τω!...» Κι' ή έδια ή φωνή έξακολούθησε νά μοι λέει : «Τό χρυ-
σόφι είνε ώραδο! Τό χρυσόφι είνε νέο!» Σκόρπιε τό χρυσόφι.
Καμπούρη... Θά μαζέψεις έτσι νείτα κι' ώμαρφται... Ποιός μι-
λούσε έτσι, έξοχώτατε ... Κατάλαβα πώς ήμουν τρελός. Βγή-
κα έξω. Πήγαντας στήν τοχή, στόν δρόμους, ζητώντας ένα
βλέμμα εύοντό, ένα πρωτό πο γιά νά μοι χωαγούλαστη... «Κα-
μπούρη! Καμπούρη! φώναξαν οι δάκρυες, στόν δρόμους
τα φίλακια τό χέρι μου. «Κητιτ σύρη! Καμπούρη!» έπεινελέιδα-
ναν ή γυναίκες στήσ όποιες πετούσε ή φτωχή παρεννική καρ-
διά μου... «Καμπούρη! Καμπούρη! Καμπούρη!» φώναξαν και
γελούσαν. Λένε ψέμματα λοιπόν αύτοί πού ίχωριζονται πώς τό
χρυσόφι είνε δ' βασιλεύς τού κόσμου!»

—"Επρεπε νά τού δεινής τό χρυσόφι σου! είπε δ Ναθάι.

—Τόν τό δέδιει! άπάτησε δ' Καμπούρης. Τότε τά χέρια
πλωθήκαν, όχι γιά νά σφίξουν τά δικά μου, μά γιά νά φέσουν
τής τσέπες μου... «Ηθέλα νά έχω κοντά μου φίλους και τραβού-
σα κλέφτες... Χαμογελάτε δάκρυα ... Έγω έκλαγα... έκλαγα μά-
νον... Ό όρως, κι φιλάσαη ήταν ψέμματα... Γι' αύτο άποφάσισα

τα φίλακια τό χέρι μου. «Κητιτ σύρη! Καμπούρη! Καμπούρη!» έπεινελέιδα-
ναν ή γυναίκες στήσ όποιες πετούσε ή φτωχή παρεννική καρ-
διά μου... «Καμπούρη! Καμπούρη! Καμπούρη!» φώναξαν και
γελούσαν. Λένε ψέμματα λοιπόν αύτοί πού ίχωριζονται πώς τό
χρυσόφι είνε δ' βασιλεύς τού κόσμου!»

—"Επρεπε νά τού δεινής τό χρυσόφι σου! είπε δ Ναθάι.

—Τόν τό δέδιει! άπάτησε δ' Καμπούρης. Τότε τά χέρια
πλωθήκαν, όχι γιά νά σφίξουν τά δικά μου, μά γιά νά φέσουν
τής τσέπες μου... «Ηθέλα νά έχω κοντά μου φίλους και τραβού-
σα κλέφτες... Χαμογελάτε δάκρυα ... Έγω έκλαγα... έκλαγα μά-
νον... Ό όρως, κι φιλάσαη ήταν ψέμματα... Γι' αύτο άποφάσισα

τα φίλακια τό χέρι μου. «Κητιτ σύρη! Καμπούρη! Καμπούρη!» έπεινελέιδα-
ναν ή γυναίκες στήσ όποιες πετούσε ή φτωχή παρεννική καρ-
διά μου... «Καμπούρη! Καμπούρη! Καμπούρη!» φώναξαν και
γελούσαν. Λένε ψέμματα λοιπόν αύτοί πού ίχωριζονται πώς τό
χρυσόφι είνε δ' βασιλεύς τού κόσμου!»

—"Επρεπε νά τού δεινής τό χρυσόφι σου! είπε δ Ναθάι.

—Τόν τό δέδιει! άπάτησε δ' Καμπούρης. Τότε τά χέρια
πλωθήκαν, όχι γιά νά σφίξουν τά δικά μου, μά γιά νά φέσουν
τής τσέπες μου... «Ηθέλα νά έχω κοντά μου φίλους και τραβού-
σα κλέφτες... Χαμογελάτε δάκρυα ... Έγω έκλαγα... έκλαγα μά-
νον... Ό όρως, κι φιλάσαη ήταν ψέμματα... Γι' αύτο άποφάσισα

τα φίλακια τό χέρι μου. «Κητιτ σύρη! Καμπούρη! Καμπούρη!» έπεινελέιδα-
ναν ή γυναίκες στήσ όποιες πετούσε ή φτωχή παρεννική καρ-
διά μου... «Καμπούρη! Καμπούρη! Καμπούρη!» φώναξαν και
γελούσαν. Λένε ψέμματα λοιπόν αύτοί πού ίχωριζονται πώς τό
χρυσόφι είνε δ' βασιλεύς τού κόσμου!»

—"Επρεπε νά τού δεινής τό χρυσόφι σου! είπε δ Ναθάι.

—Τόν τό δέδιει! άπάτησε δ' Καμπούρης. Τότε τά χέρια
πλωθήκαν, όχι γιά νά σφίξουν τά δικά μου, μά γιά νά φέσουν
τής τσέπες μου... «Ηθέλα νά έχω κοντά μου φίλους και τραβού-
σα κλέφτες... Χαμογελάτε δάκρυα ... Έγω έκλαγα... έκλαγα μά-
νον... Ό όρως, κι φιλάσαη ήταν ψέμματα... Γι' αύτο άποφάσισα

τα φίλακια τό χέρι μου. «Κητιτ σύρη! Καμπούρη! Καμπούρη!» έπεινελέιδα-
ναν ή γυναίκες στήσ όποιες πετούσε ή φτωχή παρεννική καρ-
διά μου... «Καμπούρη! Καμπούρη! Καμπούρη!» φώναξαν και
γελούσαν. Λένε ψέμματα λοιπόν αύτοί πού ίχωριζονται πώς τό
χρυσόφι είνε δ' βασιλεύς τού κόσμου!»

—Φίλε μου, μου πρόσφερες μιά μεγάλη ύπηρεσία!
είπε δ' Γκονζάγκας.